

EESTI RAAMATUKOGUHOIDJATE ÜHING ESTONIAN LIBRARIANS ASSOCIATION

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu 2021. aasta aruanne

ERÜ lähtus 2021. aasta tegevuse kavandamisel oma arengukavast aastateks 2019–2024 ning Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukavast aastatel 2018–2021, kus raamatukoguhoidjate kutseühingut nähakse ministeeriumi kultuuripoliitika elluviimise partnerorganisatsioonina. Arvesse võeti ka riigi pikaajalist arengustrateegiat „Eesti 2035“, et raamatukogud saaksid oma tegevuse kaudu toetada demokraatlikku ja turvalist riiki, kus säilib ja areneb eesti rahvus, keel ja kultuur. Ühistegevustega kaasati suurt osa erinevates raamatukogutüüpides töötavaid raamatukoguhoidjaid.

Liikmeskond

31.12.2021 kuulus ERÜsse 698 liiget, sh kaheksa auliiget. ERÜ auliikmed on Rein Aru, Ivi Eenmaa, Jüri Järs, Linda Kask, Malle Ermel, Reet Oruste, Heino Räim ja Krista Talvi. ERÜ juriidilisest isikust liikmed on Harju Maakonnaraamatukogu, Lääne Maakonna Keskraamatukogu, Pärnu Keskraamatukogu, Valga Keskraamatukogu ja Viljandi Linnaraamatukogu.

2021. aastal vähenes liikmete arv nelja võrra: liikmeks astus 21 uut liiget, aasta jooksul lahkus ERÜst erinevatel põhjustel 72 liiget. Aastakoosoleku ja raamatukogupäevade ajal toimunud kampaania „Liitu ERÜga!“ tõi ühinguusse 14 uut liiget.

Aastavahetusel oli liikmemaks tasumata 2021. aasta eest 194-l liikmel, s.h 81 ka 2019. aasta eest.

Liikmete üldkoosolek

Iga-aastane liikmete üldkoosolek toimus 26. veebruaril 2021 esmakordselt virtuaalselt. Koosolekul osalemiseks tuli registreeruda Google vormi kaudu. Ka 2020. aasta tegevus-, finants- ja revisjonikomisjoni aruanne ning 2021. aasta kava kinnitati virtuaalsel koosolekul eelnevalt antud elektrooniliste häälte alusel.

Juhatuse liikmete valimised toimusid e-hääletussüsteemis Helios Voting, mis tagas, et hääletus oli salajane. Koosolekule registreerunud 385 ühingu liiget said juurdepääsu e-hääletussüsteemile. Hääletamine lõppes 1. märtsil 2021 kell 11.00, hääletajaid oli 322. ERÜ juhatusse valiti kolm uut liiget: Meili Andreller, Halliki Jürma ja Kristi Veeber.

ERÜ auliikmeks valiti Tartu Ülikooli raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna juhataja, raamatukogu endine direktor Malle Ermel, kes on aegade jooksul rohkelt panustanud ühingu eri tegevusvaldkondades.

Juhatus, revisjonikomisjon ja büroo

ERÜ juhatus oli alates 1. märtsist 2021. a üheksaliikmeline: Juhatuse esimehena jätkas Tuuliki Tõiste (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu), aseesimeestena Katre Riisalu (Eesti Rahvusraamatukogu) ja Krista Visas (Pärnu Keskraamatukogu) ning liikmetena Meili Andreller (Märjamaa Valla Raamatukogu Kivi-Vigala haruraamatukogu), Halliki Jürma (Tartu Linnaraamatukogu), Gerli Lehemets (Pärnu Keskraamatukogu Paikuse harukogu), Maris Nool (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu), Kristina Pai (ELNET Konsortium, alates augustist 2021 Tartu Linnaraamatukogu) ja Kristi Veeber (Tallinna Keskraamatukogu).

Juhatus pidas üheksa koosolekut, neist seitse virtuaalselt. 26. jaanuaril oli traditsiooniline koosolek koos struktuuriüksuste juhtidega, mida oli soovijatel võimalik veebis jälgida.

Revisjonikomisjoni kuulusid Rutt Enok, Ruth Hiie ja Katrin Niklus.

ERÜI oli üks kooseisuline töötaja, bürojuhataja Reet Olevsoo.

Juhatus alustas ERÜ põhikirja uuendamise protsessi ning tellis põhikirja ekspertiisi MTÜsid nõustavalt

Juhatuse Kompetentsikeskusest. Muudatusettepanekud arutas juhatus Kaidi Holmiga läbi kohtumisel 10. mail. Uuendatud, ümber struktureeritud ja osaliselt ka sõnastust muudetud põhikirja esitab juhatus üldkoosolekul arutamiseks ja kinnitamiseks.

➤ **Avalikud pöördumised, koostöö teiste organisatsioonidega jm**

Kultuuriministeeriumiga koostöös tegeles ERÜ kriisipiirangute sõnastamise ja kaardistamisega ning käitumisjuhustega raamatukogudele. Kevadel kui algas elanikkonna vaksineerimine pöörduti kultuuri- ning tervise- ja tööministri poole ettepanekuga käsitleda raamatukoguhoidjaid sarnaselt õpetajatega eelisjärjekorras Covid-19 viiruse vastu vaksineeritava grupina, sest raamatukoguhoidjate võimalikult kiire vaksineerimine üle Eesti on kriitilise tähtsusega raamatukoguteenuste edasise osutamise tagamiseks.

Kultuuriministeerium alustas kultuuripoliitika uue dokumendi koostamisega juba 2019. aastal, uus dokument „Kultuur 2030“ kinnitati Riigikogus 2021. aasta lõpul. ERÜ kui kultuuriministeeriumi partner raamatukogunduse valdkonnas panustas raamatukogude peatüki koostamisse, 2021. aastal osaleti kirjaliku panusega dokumendi mustandisse ning 16.11 toimunud üldisel arutelul.

Kultuuriministeeriumile anti sisendit raamatukogude arenduskeskuse ülesannete kaardistamiseks ning raamatukogude rolli ja teenuste analüüsi uuringusse (küsimuste koostamisega). Tuuliki Tõiste ja Kristi Veeber osalesid 10. augustil ametnike Järva- ja Jõgevamaa arengule keskendunud välitööde raames peetud raamatukogude seminaril „Miks kasutada raamatukogu?!“, kus vaadeldi raamatukogude kui kohaliku elu keskuste toimimist.

Kevadel sai teatavaks, et kultuuriministeerium on kuulutanud 2022. aasta raamatukogude teema-aastaks. 5. aprillil kohtusid Tuuliki Tõiste ja Katre Riisalu teema-aasta kontekstis kultuuriministeeriumi kultuurilise mitmekesisuse asekanstleri (kultuuriväärtuste asekanstleri ülesannetes) Piret Hartmani ja raamatukogunõunik Ülle Talihärmaga. Põhiteemaks oligi kuidas ERÜ valdkonna esindajana saab panustada raamatukogude aasta õnnestumisse. ERÜ oli kogunud oma struktuuriüksustelt infot teema-aasta raamistikuks. Oodatud olid ettepanekud konkreetseteks tegevusteks, et nende hulgast valida, mida teha riigi ja mida kohalikul tasandil, millised on keskselt koordineeritud suuremad tegevused, millele on lootust ka rahaliseks toetuseks. ERÜ-poolsed ettepanekud ja ideed arutati läbi ERÜ juhatuse ja struktuuriüksuste juhtide kohtumisel projektijuht Liina Valdrega 30. juunil. 9. augustil edastas ERÜ rahvusraamatukogule omapoolsed ettepanekud raamatukogude teema-aasta fookusteks. ERÜ juhatusest osalesid teema-aasta töörühmas Tuuliki Tõiste, Krista Visas, Kristina Pai ja Kristi Veeber (kas siis ERÜ või oma raamatukogu esindajana).

Püüti mõjutada positiivselt avalikku arvamust raamatukogudest ning tehti koostööd erinevate organisatsioonide ja asutustega, et aidata elanikel paremini hakkama saada digitaalsete väljakutsetega. Näiteks Statistikaamet märkas raamatukogusid kui võrgustikku, mille abil jõuda iga Eesti kodanikuni. Nad korraldasid raamatukoguhoidjatele infotunni rahvaloenduse teemal, andsid nõu ja jagasid kirjalikke materjale, kuidas juhendada inimesi, kes tulevad abi saamiseks raamatukogudesse.

KOV valimiste eel saatis ERÜ juhatus erakondadele märgukirja rõhutamaks, et kohalike raamatukogude toetamine parandab inimeste toimetulekut, innustab neid kodukanti jääma ja elavdab kogukonnaelu, samuti aitab saavutada Eesti säästva arengu eesmärke.

Tallinna Ülikooli senat otsustas ootamatult 2022. aasta sügisel mitte välja kuulutada vastuvõttu infoteaduse bakalaureuse õppekavale. ERÜ juhatus reageeris kiiresti ja koostas 11. novembril TLÜ senatile pöördumise, mida toetasid ka maakondade keskraamatukogude direktorid. Vaatamata pöördumisele ning sellele järgnenud meediakajastustele ülikool kahjuks oma otsust ei muutnud.

TLÜ infoteaduste akadeemilise suuna õppekavade nõukogu koosolekul 8. detsembril anti ülevaade õppekavade hetkeseisust, õppekava arendustegevusest, arutleti, kuidas minna edasi TLÜ senati otsusest tulenevalt. Otsustati, et infoteaduse õppekava töötatakse ümber nii, et üliõpilased saavad spetsialiseeruda raamatukogunduse või infotegevuse (andme-, teabe- ja dokumendihaldus ja ei ole fokuseeritud ainult raamatukogudele) erialadele.

Ka TÜ Infokorralduse õppekava raamatukogunduse eriala programminõukogu koosolekul 2. detsembril anti ülevaade õppekava seisust, kinnitati, et õpetamist jätkatakse ja õppekava on plaanis uuendada ja täiendada.

ERÜ poolt saatis T. Tõiste kirjalikud ettepanekud õppekavas õpetatavate ainete kohta, samuti märkused praktikate kohta.

ERÜ on partnerorganisatsiooniks Eesti Koostöö Kogule arutelukultuuri edendamise teemal. Novembris 2021. a lõppes Koostöö Kogu rändnäitus „Kodukoha kompass“, mille üheks eesmärgiks oli tugevdada koostöösilda omavalitsuse ja inimeste vahel. Näitusel kogutud tagasisidest oli märgata probleemi, et KOV ja tavainimesed ei oska omavahel suhelda. Koostöö Kogu algatas idee hakata arendama arutluskultuuri ning korraldada raamatukoguhoidjatele arutluskultuuri ja dialoogi pidamise koolitusi. II poolaastal algaski ettevalmistus pilootprojektiks koostöös Kairi Tilgaga Eesti Koostöö Kogust. Tuuliki Tõiste osales mitmel kohtumisel, koolitused algavad kevadel 2022.

Rahvakultuuri Keskus kutsus ERÜ koostööpartneriks projektis *"Innovative methods and ICT competencies for cultural sector employees"* (Uuenduslikud meetodid ja IKT-kompetentsid kultuurisektori töötajatele). Projekti tegevused on suunatud innovaatiliste lahenduste/töövõtete kasutuselevõtule, loomingu toetamisele ja põnevate koostöölahenduste väljatöötamisele. Erasmus+ projekti CulTech raames 2021-2022 on kavas pakkuda tasuta täienduskoolitusi digioskuste tõstmiseks suurele hulgale kultuurisektori töötajatele. Eestis on sihtgrupiks KOV kultuuritöötajad, sh raamatukogutöötajad. Koolitusprogrammi ettevalmistamiseks viidi läbi koolitusvajaduse küsitlus, mille tulemuste kohta ei ole info ERÜni veel jõudnud.

Rahandusministeeriumi poolt on loodud keskkond minuomavalitsus.ee, mille eesmärk on parendada kohalikke teenuseid üle Eesti, sh ka raamatukoguteenus. Raamatukogude töörühm, kuhu kuulus ka Katre Riisalu, kogunes mitmel korral ning vaatas üle raamatukoguteenust hindavad kriteeriumid neljas kategoorias. Raamatukogude süsteemsus (arengukava, juhtimine), töötajad ja taristu (töötajad, töötasu, koolitused, tehnoloogia, ruumid), kättesaadavus, tulemuslikkus (kogude uuendamine, kasutajakoolitused, külastatavus, laenusaktiivsus).

➤ **Esinemised, esindamised:**

26. aprillil rääkisid kutseõppijaile ERÜst Tuuliki Tõiste ja kutse andmisest Reet Olevsoo.

19. mail osales Katre Riisalu Venemaa raamatukoguühingu kutsel videoettekandega üle-venemaalisel raamatukogukongressi arutelupaneelil "Maailma raamatukoguühendused". Arutelupaneel keskendus raamatukogude arengus toimunud muutustele ja aglatustele, mis tuleb ellu viia kuni 2030. aastani.

ERÜ esindatus organisatsioonides Eestis

- Kultuuriministeeriumi Rahvaraamatukogude Nõukogu: Katre Riisalu
- Ajakirja Raamatukogu toimetuskolleegium: Tuuliki Tõiste, Katre Riisalu, Kristina Pai, Reet Olevsoo,
- Kultuuri Kutsenõukogu: Reet Olevsoo
- Eesti Vabaharidusliit: Reet Olevsoo
- Eesti Koostöö Koda: Katre Riisalu
- Standardikeskuse standardimise tehnilise komitee EVS/TK22 vaatlajaliige Katre Riisalu
- Õpetajate Ühenduste Koostöökoda: Sirje Riitmuru
- Autorihüvitusfond: Asko Tamme
- Tartu Ülikooli Ühiskonnateaduste instituudi infokorralduse õppekava programminõukogu liige: Tuuliki Tõiste
- Tallinna Ülikooli infoteaduse suuna õppekavade nõukogu liige: Tuuliki Tõiste
- Tartu Ülikooli Ühiskonnateaduste instituudi infoühiskonna ja sotsiaalse heaolu bakalaureusekava programminõukogu liige: Kristi Veeber
- Tartu linna ja SA Tartu Kultuurkapitali Tartu raamatukogutöötaja stipendiumikomisjoni liige: Kristi Veeber

Visioonidokumendi „21. sajandi raamatukogu“ uuendamine

2016. aastal heaks kiidetud arengudokumendiga “21. sajandi raamatukogu” määratleti raamatukogude arengusuunad aastani 2020. 2021. aastal alustati Eesti raamatukogude visioonidokumendi uuendamist. Visioonidokumendi uuendusprotsessi vedama ja uusi vaatenurki avama kaasas ERÜ kultuuripoliitika ja loomemajanduse mõttekoja Creativity Lab juhtivpartneri Ragnar Siili.

Kui kehtinud visioon püstitas valdkonna arendamisele eesmärgid ja kirjeldas peamisi tegevussuundi, siis uuendatud arengukava koostamisel võeti eesmärgiks kirjeldada tunnuseid, millele tänapäevane, elujõuline ja arenev raamatukogu peaks vastama ning on suunatud eri raamatukogutüüpidele.

Juhtgrupina alustas tööd ERÜ juhatus, valmis ideekorje vorm tutvustamiseks peamisi eesmärgid, millele 21. sajandi raamatukogu peaks vastama. Ideekorjevormile oodati kõikidelt Eesti raamatukogudelt sisendit ettepanekute, näidete ja soovitude näol, et valmiv dokument saaks veelgi paremaks.

7. septembril toimus selleks ajaks valminud visioonidokumendi laiapõhjaline arutelu Rahvusraamatukogus, kus osales 60 inimest Rahvaraamatukogude Nõukogust, Teadusraamatukogude Nõukogust, ELNET Konsortsiumist, kooli- ja rahvaraamatukogudest ning ERÜ juhatuselt ja struktuuriüksustest. Viidi läbi intensiivne ajurünnak ja rühmatööd strateegia erinevate aspektide üle. Töödokument läbis veelkordse kirjaringi ekspertidelt paranduste saamiseks. Valminud dokument on kavas kujundada ning avalikustada ERÜ üldkoosolekul.

Visioonidokument „21. sajandi raamatukogu“ on kättesaadav siit:

https://drive.google.com/file/d/1W47CDuE8-b1yXNDG4OohUoLAKlo_sTYm/view?usp=sharing

Paralleelselt visioonidokumendi uuendamisega alustati ka rahvaraamatukogude kvaliteedihindamise mudeli uuendamist. 2021. aasta lõpuks on uuendatud mudel välja töötatud, kuid algselt kavandatud piloteerimine on lükatud 2022. aasta kevadesse, seoses koroonaviirusega seotud piirangutega ning visioonidokumendi lõpliku heakskiitmise ja tutvustamisega 2022. a märtsis. Uuendatud mudeli põhjal viiakse koostöös raamatukogudega läbi mudeli piloteerimine kriteeriumide selguse ja mudeli kasutusmugavuse hindamiseks ning vajadusel täienduste sisseviimiseks. Uue mudeli alusel viiakse kvaliteedihindamine läbi 2022. aasta sügisel.

Mudeli regulaarse läbiviimise kaudu viiakse raamatukogudeni sõnum 21. sajandi raamatukogude visioonidokumendis kokkulepitud põhimõtetest. Mudeli rakendamine ja hindamiste läbiviimine on otseselt seotud ERÜ poolt koostöös Creativity Lab'iga läbiviidava arendus- ja koolitusprogrammiga „21. sajandi raamatukogu“. Samuti kogutakse mudeliga sisendit koolitusvajaduse hindamiseks ja koolituste pakkumiseks. Kvaliteedihindamise mudel avalikustatakse ERÜ veebilehel.

Parimate tunnustamine

2021. aastal oli esimene veebipõhine tunnustusüritus, mis algas kultuuriminister Anneli Oti videotervitusega, järgnes parimate raamatukoguhoidjate tunnustamine. Kokku oli pandud video, kuhu panustasid endapoolse etteastega ka laureaadid. 2020. aasta parimad valiti välja 34 nominendi hulgast kaheksas kategoorias. Auhindadega kaasneb ERÜ tänukiri, Kultuuriministeeriumi tänukiri, klaasikunstnik Riho Hüti loodud unikaalne vitraaž ning Kultuurkapitali stipendium. Kõrvuti raamatukoguhoidjatega saavad tunnustuse ka ajakirjanikud ja raamatukogude sõber.

Video ERÜ tunnustab: <https://youtu.be/WCMelexh-tc>

Tunnustuse pälvisid:

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu teenetepremia

Asko Tamme

Pikaajalise Eesti raamatukogunduse mõjutamise, raamatukogude rolli ja mõju laiema mõtestamise ning tegevuse eest, mis on toetanud raamatukogude arengut.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastapremia

Tallinna Keskraamatukogu direktor Kaie Holm

Tallinna Keskraamatukogu e-raamatute laenutussüsteemi ELLU avamise eest tervele Eestile ajal, mil raamatukogud ei saanud oma lugejaile trükitud raamatuid laenata.

Parim noor raamatukoguhoidja

Tallinna Keskraamatukogu võõrkeelse kirjanduse osakonna juhataja Kristel Palk

Innovaatiliste kiirete algatuste ning eriolukorra ajal laste lugemisharjumust edendavate lastesaadete tegemise eest 2020. aasta kevadel.

Aasta maaraamatukoguhoidja

Põlva Keskraamatukogu Vastse-Kuuste haruraamatukogu juht Mall Köpp

Tegusa ja uuendusmeelse tegevuse eest Vastse-Kuuste raamatukogus ning koosmeele arendamisel kogukonnas.

Aasta lasteraamatukoguhoidja

Tori Valla Raamatukogu Sindi haruraamatukogu juhataja Rita Raudsepp

Lasteraamatukogunduse arendamise, lastes lugemishuvi tekitamise ning suure pühendumisega tehtud lastetöö eest Tori Valla Raamatukogu Sindi haruraamatukogus.

Aasta tegu linnaraamatukogus

Lääne Maakonna Keskraamatukogu lasteosakonna raamatukoguhoidja Grete Nootre

Raamatukogule tähelepanu tõmbava töövahendi „Kiigeraamatukogu“ loomine ning projektis osalenud lastele põnevat raamatumaailma tutvustava linnalaagri läbiviimine.

Aasta tegu teadusraamatukogus

Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu 24/7 ligipääsetava õpitoa uuendamine ja raamatukogu kasutajatele olulise teenuse funktsionaalsuse laiendamine.

Aasta tegu erialaraamatukogus

Tallinna Tehnikakõrgkooli ja Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli raamatukogude edukas liitumine

Möödunud aasta tööde eest pälvivad **ajakirjandusauhinna** Tartu Postimehe ajakirjanik Raimu Hanson, Lõuna-Eesti Postimehe ajakirjanik Mati Määrits ning Eesti Rahvusringhäälingu kultuuriuudiste toimetaja-saatejuht Reet Weidebaum.

Raamatukogude sõbraks sai ERRi kultuurisaadete „Plekktrumm“ ja „Plekktrummi raamat“ saatejuht Joonas Hella, kes oma vestlusaadetes ärgitab väga tulemuslikult väärt raamatuid lugema.

Friedrich Puksoo auhind kuulutati samuti virtuaalselt välja 22. jaanuaril ning selle vääriliseks hindas komisjon Ülle Mölder, Janika Pälli ja Kaspar Kolki koostatud ning Lilian Mengeli kujundatud kataloogi „Töö ja püsivusega. 500 aastat Madalmaade kuulsaima trükkali Christophe Plantini sünnist“. Töö on kõigile kättesaadav repositooriumis Dpace: <http://hdl.handle.net/10062/67328>

Lisaks tunnustas komisjon Kaarina Reinu 2019.–2020. aastatel avaldatud artikleid, mille aluseks on ladinakeelsed tekstid varauusaegsetest arusaamadest meditsiinist, looma- ja taimeriigist. Samuti tõstis komisjon esile Tartu Ülikooli magistrandi Larissa Leimingeri loodud saksakeelse avastusliku andmebaasi „Õpetatud Eesti Seltsi kogud“ (*Sammlungen der Gelehrten Estnischen Gesellschaft*), mis ühendab Morgensterni õpetlasideaale ja tänapäeva tehnoloogiat.

Töid hindas komisjon koosseisus Piret Lotman, Malle Ermel ja Aira Võsa.

Raamatukoguhoidja kutse andmine

Infotund kutse taotlejatele toimus 3. septembril Webexi keskkonnas, kus räägiti kuidas kutse andmine toimub, tutvustati kutse andmise ja hindamise protseduure ning anti soovitusi arengumapi koostamiseks elektroonilises keskkonnas.

Kutse taotlemise avaldusi ja dokumente võeti vastu ERÜ büroos 1. septembrist 1. oktoobrini. Hindamiskomisjoni liikmeteks nimetas kutsekomisjon Ilmar Vaaro (esimees), Kai Kalviku ja Lea Lehtmetsa.

Raamatukoguhoidja kutse taotlejaid oli kokku 16, sh kolmel juhul sooviti kutsetunnistuse kehtivusaja möödumise tõttu taastõendada oma kutset.

Virtuaalne vestlus taotlejatega toimus 19. ja 27. oktoobril. Kutsekomisjoni otsusega anti kõigile taotlejatele raamatukoguhoidja kutse, tase 6.

Kutsekomisjoni kuulusid Kaie Holm, Jüri Järs (esimees), Aira Lepik, Aime Miil, Katrin Niklus, Katre Riisalu, Krista Talvi, Ilmar Vaaro, Kristel Veimann.

2005–2021 on ERÜ kutsekomisjon raamatukoguhoidjatele välja andnud 1059 kutset.

Rahvusvaheline koostöö

2021. aasta jätkus koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega peamiselt virtuaalselt. ERÜ oli esindatud nii IFLA kui ka EBLIDA virtuaalsetel aastakonverentsidel.

- IFLA WLIC, 17.-19. august 2021
Bridges to anywhere - Skype book clubs: <https://www.ifla-wlic2021.com/talks/bridges-to-anywhere-skype-book-clubs> Kristi Veeber
- IFLA küsimustikule „*Regional Advocacy Priorities*“ vastas Tuuliki Tõiste.
- IFLA saatis septembris vastamiseks kolm küsimust raamatukoguhoidjate kompetentside kohta Eestis. Küsimustele vastasid Jane Makke (ERÜ esindaja IFLA koolituse sektsioonis), Tuuliki Tõiste, Margit Jõgi.
- T. Tõiste vastas EBLIDA SDG teemalisele küsimustikule, vastused jõudsid ka EBLIDA raportisse: <http://www.eblida.org/publications/agenda-2030-for-sustainable-development.html>

ERÜ esitas Jane Makke ja ta ka valiti IFLA *Education and training* sektsiooni alalise komitee liikmeks. Toetasime Tonia Arahovat *president-elect* kohale ja Leedust Laura Juchnevič European Regional Division Committee kohale.

Eesti rahvaraamatukogusid tutvustasid ajakirja *Библиотеки нового поколения* 2021. aasta esimeses numbris RaRa peadirektor Janne Andresoo ja ERÜ aseesimees Katre Riisalu. Tegemist on 2019. aastal IFLA aegu tehtud intervjuuga A. Djatlovskajale: <https://bnp.rsl.ru/issue/download/29/33>

Jätkusid koostöösuhed naaberriikide kutseühingute ja teiste erialaorganisatsioonidega. Septembris korraldasid Läti Rahvusraamatukogu ja raamatukogude ühing rahvusvahelise konverentsi *Localising the Sustainable Development Goals through Baltic museums and libraries*, milles korralduspartneriks oli ka ERÜ. Eesmärgiks oli Baltikumi mäluasutustele säästva arengu eesmärkide teema tutvustamine, selle omaseks tegemine ning mäluasutuste piirideülese koostöö tugevdamine. Konverents, mille motoks „**Küsi oma raamatukogust! Küsi oma muuseumilt!**“, oli hea võimalus teemast laiemat pilti saada. Konverentsi tulemusena koostati osalejate mõtete koond ning edasiste tegevuste nimestik. Selle lühiülevaate tõlkis ERÜ koostöös Eesti Muuseumiühinguga ka eesti keelde. Konverentsi töötubades osalesid ajakirja Raamatukogu toimetaja Mihkel Volt ja ERÜ juhatuses esimees Tuuliki Tõiste.

2021. aastal oli Leedu raamatukoguühingu kord korraldada traditsiooniline Balti noorte raamatukoguhoidjate kokkusaamine - *Baltic New Professionals Meeting*. Koroonapiirangute tõttu oli tegu hübriidüritusega. Leedu noored kogunesid füüsiliselt rahvaraamatukogus ning veebi vahendusel liitusid osalejad Lätist ja Eestist. Kohtumise põhiteemaks oli Balti raamatukogude poolt ellu viidud projektid ja tegevused ülemaailmsete säästva arengu eesmärkide (SDG) seisukohast. Valitud teema oli mõeldud sissejuhatuseks 23.–24. septembril toimuvale Balti muuseumi- ja raamatukogutöötajate konverentsile *Localising the Sustainable Development Goals through Baltic museums and libraries*. ERÜ noorteklubi oli esinema kutsunud Piret Jõesaar, kes tegi ettekande Eesti raamatukogude tegevustest ja suundadest säästva arengu eesmärkide valdkonnas.

Üritused

Traditsiooniliselt on aasta üheks suuremaks raamatukoguhoidjate kogunemiseks olnud üldkoosolekuga samal päeval toimuv kõnekoosolek, mis kahjuks 2021. aastal jäi koroonaviiruse laialdase leviku tõttu ära.

Uue mõtte tööühma korraldusel toimusid 10. juunil Pärnu Keskraamatukogus Eesti raamatukogude kaheksandad mõttetalgud „**Raamatukogud elu heaks!**“. Registreerunud oli 33 inimesest, kuid realselt osales vaid 18. Siiski, maailmakohviku jaoks oli see paras hulk parimaid päid ning häid ideid saadi palju. Teemaks oli jätkusuutlik areng, strateegia „Eesti 2035“ ning raamatukogud selles kontekstis. Toimusid arutelud selle üle, kuidas raamatukogud erinevate tegevuste ja ettevõtmistega saavad kaasa aidata inimeste heaolu kasvule ning toetada „Eesti 2035“ strateegiliste sihtide saavutamist. Ilmselt oligi see esimene kord, mil Eesti raamatukoguhoidjad säästva arengu eesmärkide teemal ürituse korraldasid. Praktiliselt viidi ellu üleriigiliselt ja ühiselt Euroopa säästva arengu nädala (20.–26.09.2021) raames toimunud kampaania „**Tund enne und mobla peost, naudi teost!**“. See oli kampaania lugejaile ja ka kolleegidele: tund enne und loetagu paberraamatut, sest trükise lugemine säästab silmi, hoiab kokku elektrienergiat ja mõjub hästi kosutavale unele! Kampaania ilmestamiseks kujundas plakati Ave Nahkur, mis loositi raamatukogupäevade avapäeval Säästva Arengu Nädala üleskutses osalenud ja oma tegemistest teada andnud raamatukogude vahel välja. Maali sai endale Mustvee raamatukogu.

15. septembril Tartu Linnaraamatukogu Tammelinna harukogus toimunud **XVIII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päeva** eesmärgiks oli raamatukoguhoidjate professionaalse arengu toetamine. Sihtgrupiks on laste ja noortega tegelevad raamatukoguhoidjad. Lasteraamatukoguhoidjate päev loob pinnase uuenduslike ideede ja töövõtete üle arutlemiseks ja erialase tegevuse edendamiseks ning tegeleb otseselt raamatukogunduse arendamisega, toetades professionaalsete lasteraamatukoguhoidjate võrgustiku tekkimist. Inspiratsiooni pakub ka aasta lasteraamatukoguhoidjate nominentide ja nende tegevuste tutvustus. Lisaks toimusid kaks teabeküllast ettekannet. Tagasiside põhjal võib väita, et eesmärk valdkonna spetsialistidele informatsiooni ja inspiratsiooni jagada õnnestus saavutada, praktiline kasu jõuab lugejateni siis, kui osalejad midagi sel päeval saadust oma raamatukogus rakendada hakkavad. Osaleid oli 40, esindatud olid pea kõik keskraamatukogude lasteosakonnad, kelle kaudu ulatub mõju ka teistesse maakonna raamatukogudesse.

Traditsioonilised üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus“ said teoks juba 31. korda ning loovad soodsa pinnase tutvustamiseks ühiskonnas laiemalt raamatukogudes leiduvat ja toimuvat. Kirjastus Koolibri kujundas taas plakati ja reklaami meedias.

Raamatukogupäevad tegid kummarduse meie väarikale ajakirjandusajaloole põhjusel, et 2021. aastal tähistati mitmete eestikeelsete laiema levikuga ajalehtede ümmargust tähtpäeva. Raamatukogude kasutajatele toimus 20.–30. oktoobrini raamatukogudes sadu ettevõtmisi, kuid eesmärgiks on ka valdkonna töötajate ühendamine. Raamatukogupäevade avapäev toimus 20. oktoobril koostöös Tartu Ülikooli Raamatukoguga. Ka avapäeva fookus oli pööratud ajakirjandusele. TÜ Raamatukogu direktor Krista Aru arutles kuidas eestlastel tekkis usk eestikeelsesesse ajakirjandusse. Väino Koorberg rääkis, miks oli ajakirjandus oluline üheksakümnendatel ning miks on ta oluline 30 aastat hiljem ning kas ja milline oleks elu üldse ilma ajakirjanduseta. TÜ Meediauuringute kaasprofessor Maria Murumaa-Mengel kõneles sotsiaalmeedia võimalustest raamatukogutöös. 2022. aastal toimuvat üleriigilist raamatukogude teema-aastat tutvustas projektijuht Liina Valdre. Päeva lõpetas Mai Levini monograafia „Kristjan Raud“ esitlus koos muusikaliste vahepaladega. Kohapeal osales 120 raamatukoguhoidjat üle Eesti, soovijad said toimuvat jälgida ka TÜ raamatukogu veebi vahendusel.

Raamatukogupäevade avapäeva **mälumängul** koostasid küsimused ja viisid mängu ka läbi kolleegid Tartu Ülikooli Raamatukogust. Osales 11 võistkonda: Eesti Rahvusraamatukogust, Harjumaalt, Lääne-Virumaalt, Läänemaalt, Pärnumaalt ja Pärnu linnast, Raplamaalt, Tartumaalt ja Tartu linnast, Viljandi- ja Võrumaalt. Paremusjärjestus selgus lisaküsimusega: esikoha saavutas Tartu Linnaraamatukogu, järgnesid Lääne Maakonna Keskraamatukogu ja Eesti Rahvusraamatukogu.

XIV teadus- ja erialaraamatukogu päev toimus 21. oktoobril 2021 Tallinna Ülikoolis, seekord oli võõrustajaks TLÜ Filmi- ja meediaraamatukogu. Tavapäraselt algas üritus aasta tegu teadus- ja erialaraamatukogus 2021 nominentide esitlemisega, kuulati teadus- ja erialaraamatukogusid puudutavaid teemakäsitlusi erinevatelt esinejatelt.

Raamatukogupäevad lõpetati 29. oktoobril **XXI maaraamatukoguhoidja päevaga** Valga Kutseõppekeskuses, peakorraldajaks oli Valga Keskraamatukogu. Tõdeti, et ka maaraamatukogud on üha rohkem muutumas kogukonna- ja külakeskusteks, mis on ka kohalikule omavalitsusele meelepärane suundumus. Tunnustati

aasta maaraamatukoguhoidja 2021 nominente. Sel korral oli Valgas kohapeal osalejaid tavapärasest vähem, kuid see-eest jälgis veebiülekanne rohkelt maaraamatukoguhoidjaid üle Eesti.

Raamatukogupäevade raames sai teoks ka traditsiooniline **võistlus infootsing internetist**. 12. oktoobril toimunud eelvoorule registreerus 40 raamatukogutöötajat ja tudengit, neist 36 saatsid oma vastused. Võistluse lõppvoor toimus 26. oktoobril veebisilla vahendusel, Teamsi kaudu, kus sai parima punktisumma Eda-Riin Leego Tartu Ülikooli raamatukogust, talle järgnesid Carolina Schultz TLÜ Akadeemilisest Raamatukogust ja Tiina Põldmaa Tallinna Keskraamatukogust.

Koolitused

ERÜ toetab oma tegevusega Eesti raamatukoguhoidjate professionaalset arengut, arendab raamatukoguhoidjate kutseoskusi ning raamatukoguvõrgu kui terviku toimimist. Kahjuks on juba mitu aastat koolitustegevust mõjutanud ülemaailmne pandeemia ja mitmed 2021. aastaks kavandatud üleriigilised seminarid, teabepäevad või koolitusreisid ei toimunud, toimusid kas virtuaalselt või piiratud mahus.

Jätkus **raamatukogujuhtide arenguprogramm „21. sajandi raamatukogu“**. Programmi eesmärkideks on pakkuda erinevates regioonides töötavatele raamatukoguhoidjatele võimalust ühisteks aruteludeks, mis keskenduvad raamatukogude jaoks olulistele arendustegevustele, anda ülevaade olulisematest suundumustest kultuurivaldkonnas strateegilise kavandamise, kasutajakesksete teenuste arendamise, projektijuhtimise ja kvaliteedijuhtimise ning organisatsiooni arendamisega seotud teemadel.

Seoses Covid-19 mõjudega toimusid ajakavas muutused. Algselt oli kava alustada koolitusega juba 2020. aasta sügisel, kuid kontaktõppega ei saanud alustada ka 2021. aasta algul. Et koolitusel osalejate motivatsiooni üleval hoida toimusid I poolaastal programmiväliselt viiel korral veebikohtumised. Alles septembrist novembrini sai korraldada kahepäevaseid kohtumisi, kokku kaheksa päeva:

- 16.-17. september: Arengukava kui toimiv juhtimistöööriist;
- 14.-15. oktoober: Arendusprojektide juhtimine;
- 4.-5. november: Organisatsiooni toimimise analüüs ja muudatuste juhtimine;
- 25.-26. november: Kommunikatsioonitegevuste ja partnervõrgustike arendamine.

Koolitusel osales 21 inimest, neist kolm ERÜ stipendiumiga, mis kattis programmi osalustasu ja vajadusel majutuskulud. Koolituse läbinute tagasiside oli positiivne, osalejad jäid nii sisu kui ka korraldusega väga rahule.

Viimastel aastatel on kogukonnas hea vastuvõtu saanud **AK-koolituste** sari, kus käsitletakse raamatukogu tegevusvälja teisenemist ja raamatukoguteenuste arengut, kogukonnakesksuse suurenemist, haldusreformi mõju raamatukogudele, raamatukogude kõnekuse tõstmist, raamatukoguhoidja pädevuste arendamist ning raamatukogundusega seotud valdkondade arenguid. 21. septembril toimus AK koolitus: Aastate Kogemus Viimsi raamatukogus. See on koolitusvorm, kus aastaid raamatukogunduses tulemuslikult töötanud raamatukoguhoidja jagab oma teadmisi ja kogemusi, seekord siis Eesti modernseima rahvaraamatukogu direktor Tiiu Valm. Peatuti raamatukogunduse seadusandlusel, raamatukogude ühtsel töökorraldusel ja raamatukogu kogukonnakeskusena toimimisel. 5. oktoobril toimus AK: Aegade Kestvuse veebiseminar, kus TÜ õppejõud Ilmar Vaaro eestvedamisel peatuti olulisematel märksõnadel, mis iseloomustavad eesti raamatukogunduse kulgemist ja arengut läbi aastate. Töötati seminari vormis, mis andis võimaluse igaühel aktiivselt osaleda. Kokku osales seminaridel kaksikümmend raamatukoguhoidjat üle Eesti.

ERÜ toetab noorte kolleegide koostööd ja sulandumist kogukonda. 12.-13. augustini teoks saanud ERÜ noorteklubi traditsioonilise **suveseminari BibliCamp 7** teema oli "Digipädevused" ning see toimus Peipsi kaldal Mustvees. Osalejaid oli kokku 13. Fookuseks olid digipädevused, andmete visualiseerimine ja analüüs. Digipädevuste teemas räägiti nii erinevatest digitöövahenditest, mida raamatukogunduses ja üldisemalt infotöös edukalt rakendada annab, kui ka vaimsest väsimusest, mida isoleeritus ja liigne digivahendite kasutamine kaasa toob. Käsitleti ka teemat, kuidas olla vaimselt valmis uueks koroonalaineks ja tulla sellest tuleneva pingega toime. Põhjalikuma kokkuvõtte leiab siit: <http://noorteklubi.weebly.com/uudised/archives/08-2021>

Maaraamatukogude 30. suveseminar „Raamatukogu muutuste keskel“ sai teoks 16.-18. juunil Hiiumaal. Suveseminari eesmärgiks oli kokku tuua väikeste maaraamatukogude töötajad üle Eesti, et jagada

maaraamatukogude tegevuseks vajaliku informatsiooni ning saada ülevaade Hiiumaa raamatukogu- ja kultuurielust. Põnevust pakkus Kärdla linnaraamatukogu, mis esimese rahvaraamatukoguna Eestis pakub oma lugejatele avatud raamatukogu teenust. Laenutama pääseb ID-kaardiga hommikul kella 6st kuni õhtul kella 22ni, selle aja kestel on iseteeninduse aeg nii hommikul kui ka õhtul kella kuuest kümneni. Suveseminari töötubades arutati aktuaalsetel teemadel – rahvaraamatukogu seaduse uuendamine, raamatukogude teema-aasta 2022, raamatukogu kui kogukonnakeskus ja projekt "Raamatud liikuma". Pikemat kokkuvõtet rühmatöödest saab lugeda ajakirjast Raamatukogu 4/2021. Suveseminaril osales 42 raamatukoguhoidjat üle Eesti.

Mäluasutuste koostöös toimus erialane **koolitus vanaraamatu spetsialistidele** 29.–30. oktoobril. Koolituse kõik teemad ja ettekanded olid seotud raamatukogunduse, eriti vanaraamatu valdkonna arendamisega. Oma ala tippspetsialistid käsitlesid vanaraamatute trükitehnilisi iseärasusi, illustratsioone, ekliibriseid ja köiteid. Infot saadi võõrkeelse rahvusbibliograafia (1494–1830) käsikirja valmimisest. Kuna vanaraamatu alast haridust Eestis süstemaatiliselt ei anta, siis on niisugustel koolitustel ülioluline roll. Koolituse tulemusel said osalejad uusi ja täiendavaid eriala teadmisi. Seminaril osales 27 vanaraamatuhuvilist üheteistkümnest mälu- ja õppeasutusest üle Eesti.

Kogude spetsialistide 22.–23. septembrini toimunud õppereisi eesmärgiks oli tutvuda Ida- Virumaa raamatukogudega. Külastati Sillamäe raamatukogu, Toila Vallaraamatukogu ja Alutaguse huvikeskust. Kohtla-Järve Põlevkivimuuseumis tutvuti näituse ja kogudega. Muuseumi direktor Aivar Varunurm tegi koolituse teemal "Põlevkivimuuseumi hoiutingimuste tehnilised lahendused" ning tutvustas, milliseid seadmeid kasutada hoidlates õhuniiskuse jms seire tegemiseks.

19. oktoobril toimus veebi vahendusel Rahvusraamatukogu ja terminoloogia toimkonna koostöös **XVI oskuskeelepäev**, mis kandis pealkirja „Möödetav ja möötmatu terminoloogias“. Oskuskeelepäeval olid esindatud väga eripalgelised valdkonnad: statistika, metroloogia, meteoroloogia, Euroopa terminihaldustarkvara, IT-viipekeel, teater ja tänapäeva folkloor. Registreeritud oli 132 osalejat, aga erinevaid ettekandeid jälgis peaaegu 200 inimest ja sündmus salvestati ka järelvaatamiseks. Konverents sai väga hea tagasiside.

Kooliraamatukogude sektsioonil ja lasteteeninduse toimkonnal oli kavas suvel korraldada koostöös suveseminar, mis kahjuks jäi ära koroonapiirangute ja vähese osaleja huvi tõttu. **Kooliraamatukogude sektsioon** korraldas siiski asendusena veebipõhise biblioteraapia koolituse, mis andis ülevaate kirjandusteraapilise grupiseansi ülesehitusest ja olemusest. Sektsiooni eestvedamisel toimus kooliraamatukogudele ka kaks teabepäeva kevadel ja sügisel.

Koolituste ja õppereiside korraldamine on viimastel aastatel olnud keeruline ja mitmed aasta tagasi planeeritud üritused jäid toimumata kas piirangute või ka vähese osalejate arvu tõttu. Pandeemia ja selle järelmõjud kestavad maailmas ilmselt veel mõnda aega, kuid raamatukoguhoidjatel on võimalik kriisi lahendamist kiirendada ja aidata inimestel muutunud oludes paremini toime tulla, õpetades neile hädavajalikke digioskusi. Selleks aga tuleb anda raamatukoguhoidjatele teadmisi, et pidevalt uueneva digimaailmaga kaasas käia. Koostöös Tallinna Keskraamatukoguga alustati kevadel raamatukoguhoidjatele mõeldud veebikoolituste sarjaga "**Vajalikud e-teadmised muutunud maailmas**". Esimesena toimus kaks tervist toetavate e-teenuste koolitust. Järgnes neljal korral „Plakatite kujundamine tasuta veebikeskkondades“, lisaks kooliraamatukogudele korraldatud koolitus. Algajatele anti praktilisi teadmisi, kuidas kujundada veebis lihtsamaid reklaammaterjale. Põhjalikumalt peatuti kujundusprogrammil Canva, kus iga osaleja sai põhilised kujundusvõtted ise läbi proovida. Kokku koolitati neil veebikoolitustel üle 200 raamatukoguhoidja.

ERÜ juhatus pööras 2021. aastal tähelepanu ka **meeskonnatöö edendamisele**, et suurendada organisatsiooni vabatahtlike liikmete võrgustikku ja organisatsioonilist suutlikkust ning korraldas 30. juunil ühingu struktuuriüksuste juhtidele koolituse, kuidas käitumisteadustest lähtudes kujundada sõnumeid, mis toetavad teenuste kujundamist (nn nügimine). Päeva teisel poolel jagati üleriigilise ideekorje tulemusi raamatukogude teema-aasta projektijuhiga. Aasta lõpus saadi Pärnu Keskraamatukogus kokku, et läbida tunnustava juhtimise koolitus, mis loodetavasti andis tuge ja motivatsiooni vabatahtliku töö tegemiseks. Mõlemad koolitused said väga hea vastuvõtu ning andsid hea sisendi, mida edaspidi teisiti teha või millele täpsemalt tähelepanu pöörata, et suurendada koostööd struktuuriüksuste vahel.

2021. aastal tegutses ERÜs 3 sektsiooni, 5 toimkonda, üks töörühm, Noorteklubi ja Eks-klubi. Piirkondlikult tegutsesid Tartumaa Kogu, Võrumaa Ühendus ja Pärnumaa Ühendus.

- **Erialaraamatukogude sektsioon**, juht Ivika Rande, TÜ Kliinikumi Medinfokeskus
Ülevaade tegevusest sektsiooni kodulehel: <https://eryerialaraamatukoqd.weebly.com/>

Sektsiooni juhatusele kuuluvad Ivika Rande (sektsiooni juht, TÜ Kliinikumi Medinfokeskus), Helle Maaslieb (Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivaraamatukogu), Ehtel Tuisk (Tartu Tervishoiu Kõrgkool), Jaana Kulbin (Sisekaitseakadeemia). Toomas Schvak (Arvo Pärdi Keskus) taandas ennast juhatusest.

Nii kevadine teabepäev kui ka suvine õppereis Vargamäele jäid koroonalaialdase leviku tõttu ära.

26. novembril toimus sügisene teabepäev veebiseminari vormis. Suvel Vargamäel esinema pidanud psühholoog Kätlin Konstabel tegi ettekande Zoomis. Ettekanne keskendus sellele, millised on tööstressi tekkimise riskitegurid ja –mõtted ning kuidas aidata ennast ja oma kolleegi, kui tööstress on juba tekkinud. Veebiseminaril osales 27 inimest.

- **Kooliraamatukogude sektsioon**, juht Sirje Riitmur, Kose Gümnaasiumi raamatukogu
Tegevuse kokkuvõte: <http://eru.lib.ee/index.php/61-kooliraamatukogude-sektsioon#a2021>

Sektsiooni juhatusele kuulusid Sirje Riitmur (juhatuse esimees), Eelika Rand (Vändra Gümnaasium), Kadri Sildnik (Tallinna Järveotsa Gümnaasium), Marje Tamre (Tallinna Humanitaargümnaasium) ja Eda Tiismaa (Pärnumaa Kutsehariduskeskus). Kevadel liitus Stiina Koit (Narva Kesklinna Riigikool) ja detsembris Kätlin Heinleht (Kallavere Keskkool). Aasta lõpus taandas ennast Kadri Sildnik.

Juhatus kogunes koosolekuks pea igas kuus. Veebruaris oli kokkusaamine Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajatega, et arutada kooliraamatukoguhoidja rolli muutunud õpikäsitluse ja digipädevusmudelite raames. HTM-i poolt soovitati kaaluda kooliraamatukoguhoidja osakutse sisseeadmist, mis oleks eelduseks ka kooliraamatukogu töökorralduse muutusteks (puhkus, koolitused jne) ning vajadusel viia läbi kooliraamatukogu teenuste kaardistamine. ERÜ ei poolda osakutset, sest raamatukoguhoidja kutsenõuded katavad ka kooliraamatukoguhoidja pädevused. HTM-i soovitude aruteluks kohtuti TÜ infokorralduse programmijuht Katrin Kannukesega, et vaadata üle võimalused raamatukogupedagoogi eriala koolitusteks. Kadri Sildnik osales eksperdina programminõukogus.

Märtsis toimus veebikohtumine kooliraamatukogude esindajatega maakondades. Esindajate abiga alustati kooliraamatukogude kaardistamist.

Raamatukogude arenduskeskuse ülesannete teemadel toimus veebikohtumine kultuuriministeeriumi nõunik Ülle Talihärmaga, hiljem edastati ministeeriumile ka kooliraamatukogude-poolne arvamus.

Oktoobris toimus veebikohtumine programmi RIKS-asjus Meelis Lilbokiga ja novembris osaleti Õpetajate Liidu salongiõhtul veebis “Kooliraamatukogude võlu ja valu”. Teemadeks kooliraamatukoguhoidjate pädevused ning praktilised näited, kuidas on võimalik kooliraamatukogus toetada õpilaste lugemust ja õpimotivatsiooni.

Alustati IFLA kooliraamatukogude juhiste tõlkimisega.

- **Maaraamatukogude sektsioon**, juht Lea Rand, Toila Vallaraamatukogu.
Tegevuse kokkuvõte: <http://eru.lib.ee/index.php/62#a2021>

Sektsiooni kuuluvad Lea Rand (sektsiooni juhataja, Toila raamatukogu), Marju Purgats (Oru raamatukogu), Maili Uibo (Käina raamatukogu), Maris Paas (Vaimastvere raamatukogu), Diana Ots (Palivere raamatukogu), Maarika Lausvee (Muuga raamatukogu), Ilona Oesalg-Tigasing (Veriora raamatukogu), Urve Salumaa (Pärnu-Jaagupi raamatukogu), Aili Erm (Alu raamatukogu), Urve Vakker (Lümända ja Taritu raamatukogu), Anne Toome (Alatskivi raamatukogu), Anne Järvis (Õisu raamatukogu), Tiia Pärnik-Pernik (Tsirguliina haruraamatukogu) ja Tea Kallaste (Lasva raamatukogu).

2021. aastal liitus ERÜ maaraamatukogude sektsiooniga kaks uut liiget – Läänemaa esindajana Diana Ots ja Valgamaa esindaja Tiia Pärnik, ainult Järvamaa on endiselt ilma esindajata.

Sektsioon töötas juba aastatega väljakujunenud rütmis, jooksvaid küsimusi lahendati listis ja kokku saadi ühel koosolekul. Kahjuks pidi sõltuvalt olukorrast riigis taas ära jätma kevadise teabepäeva. Koostöös kolleegidega Hiiumaalt sai aga teoks suveseminar ja koostöös Valga Keskraamatukoguga maaraamatukoguhoidja päev. Uuendati sektsiooni töökorda.

➤ **Kogude toimikond**, juht Kate-Riin Kont.

Tegevuse kokkuvõte: <https://eru.lib.ee/index.php/54-koode-toimikond#a2021>

Toimkonda kuuluvad: Kate-Riin Kont (toimkonna juht), Kairi Felt (Eesti Rahvusraamatukogu), Kristhel Haak (Tartu Ülikooli Raamatukogu), Merike Kiipus (Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu), Kaire Lass (Eesti Rahvusraamatukogu), Kristin Liba (Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu), Helle Maaslieb (Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu), Siret Mikumets (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu), Kristina Pai (Tartu Linnaraamatukogu), Ilvi Rauna (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia Raamatukogu), Ilona Runnel (Tartu Ülikooli Raamatukogu), Hendrik Saadi (Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu), Tiina Sarjas (Eesti Maaülikooli Raamatukogu), Aivi Sepp (Tallinna Keskraamatukogu), Ülle Talihärm (Kultuuriministeerium), Kristel Veimann (Eesti Rahvusraamatukogu).

Teoks sai õppereis Ida-Virumaale.

➤ **Koolituse toimikond**, juht Ilmar Vaaro, Tartu Ülikool.

Tegevuse kokkuvõte: <http://eru.lib.ee/index.php/55-koolituse-toimikond#a2021>

Toimkonda kuulusid Ilmar Vaaro (toimkonna juht, Tartu Ülikool Ühiskonnateaduste Instituut), Margit Jõgi (Eesti Rahvusraamatukogu), Kai Kalvik (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu), Ülle Kuuse (Tallinna Tervishoiu Kõrgkool), Lea Lehtmets (Lääne-Virumaa Keskraamatukogu), Aira Lepik (Tallinna Ülikool), Krista Lepik (Tartu Ülikool), Sigrid Mandre (Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu), Aime Miil (Viimsi Kool), Reet Olevsoo (ERÜ büroo), Mai Põltaas (Tartu Linnaraamatukogu) ja Krista Talvi.

Jätkusid koolituste sari AK. 21. septembri koolitusel „AK: Aastate Kogemus“ jagas Tiiu Valm oma pikaagest kogemust raamatukogude juhtimisel ja raamatukogunduse arendamisel ning tutvustas oma raamatukogu saamislugu ja praegust keskkonda. Peatuti ka raamatukogunduse alasel seadusandlusel, raamatukogude ühtsel töökorraldusel ja raamatukogu kogukonnakeskusena toimimisel.

5. oktoobril toimus koolitus „AK: Aegade Kestvus“, kus Ilmar Vaaro eestvedamisel peatuti olulisematel märksõnadel, mis iseloomustavad eesti raamatukogunduse kulgemist. Käsitleti raamatukogu tegevussuundade ja teenuste teisenemist ning raamatukogu ja raamatukoguhoidja kõnekust ühiskonna kontekstis.

Aasta jooksul toimus koostöö ühingu kutsekomisjoniga.

➤ **Lasteteeninduse toimikond**, juht Jaanus Kõuts, Lääne Maakonna Keskraamatukogu.

Tegevuse kokkuvõte: <http://eru.lib.ee/index.php/26-lasteteeninduse-toimikond#a2021>

Lasteteeninduse toimkonna koosolekutel 3. märtsil ja 25. augustil Zoomis kavandati aasta tegevust, aga ka töötamist piirangute olukorras, koostööd kooliraamatukogudega jm.

Kogemuste tuuri raames külastavad toimkonna liikmed aasta lasteraamatukoguhoidjat või aasta lasteraamatukoguhoidja nominente. Suvel võttis kolleege vastu Inge Pikkoja ja tutvustas oma tegevusi Uhtna raamatukogus. Osales 19 huvilist. Sügiseks plaanitud kogemuste tuur Sindi raamatukokku Rita Raudsepa tööga tutvuma lükkus koroonaviiruse tõttu edasi 2022. aasta kevadesse. Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia ja lasteraamatukoguhoidja päev toimusid mõlemad Tartus. Teoks sai üleriigiline lasteraamatukoguhoidja päev Tartus.

Alustati IFLA juhiste: 0-18 aastaste laste raamatukoguteenindus tõlkimist.

Artiklid:

Sandra Jürgenson. Suvevaheaeg koos raamatuga.- Nukits (2021), lk 43-45.

Mirjam Kaun. Noored raamatukokku! Aga kuidas?.- Nukits (2021), lk 37-37.

Jaanus Kõuts. Üks võimalus rahva- ja kooliraamatukogu sünergiaks.- Raamatukogu 1/2021, lk. 30-32.

Merle Tanilsoo. Noortekirjanduse päeval Noor loeb anti välja kaks uut kirjandusauhinda.- Raamatukogu 3/2021, lk. 36-37.

Merle Tanilsoo. XVIII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev Tartus.- Raamatukogu 5/2021, lk. 37-39.

Rita Raudsepp – raudselt raamatuinimene. Aasta lasteraamatukoguhoidja 2020.- Nukits (2021), lk 48

- **Terminoloogiatoimikond**, juht Kalju Tammaru, Eesti Hoiuraamatukogu.

Tegevuse kokkuvõte: <http://eru.lib.ee/index.php/57-terminoloogiatoimikond#a2021>

Toimkonna koosseis: Kalju Tammaru (toimkonna esimees, Eesti Hoiuraamatukogu), Kai Välbe (sekretär, Eesti Rahvusraamatukogu), Tiiu Erelt, Mari Kannusaar (Eesti Rahvusraamatukogu), Marina Karis (Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu), Kate-Riin Kont, Sirje Nilbe, Piret Pärigma (Eesti Rahvusraamatukogu), Maia Randma, Toomas Schvak (Arvo Pärdi Keskus), Ülle Talihärm (Kultuuriministeerium) ja Elviine Uverskaja (Tallinna Ülikool).

2021. aastal tehti ettevalmistusi Raamatukogusõnastiku üleviimiseks Ekilexi terminibaasi.

Paralleelselt on jätkatud ka regulaarset terminitööd. Toimikond sai 2021. a kokku 9 korral. Loodi uusi terminikirjeid, täiendati vanu ning vastati kasutajate terminipäringutele. Avati 95 uut mõistekirjet seletuse ja võõrvastetega, millest lõviosa (78) olid RDA standardi terminid. Toimetati (täiendati ja kaasajastati) 83 ja suleti 11 sõnastikukirjet. 2021. a lõpus, enne andmeeksporti Ekilexi, on sõnastikus 6760 terminit, neist on avatud 5277, töös olevaid kirjeid on 1101 (st vajavad ülevaatamist, täiendamist, vahel ka kaasajastamist), 382 mõistekirjet on erinevatel põhjustel suletud. Viimaseid Ekilexi esialgu üle viima ei hakata.

Raamatukogusõnastikus on aasta jooksul (21.12.21 seisuga) tehtud 9 882 päringut sama arvu seansside vältel. Hoolimata sellest, et suund on võetud kasutajate suuremale informeerimisele, on see arv vähenenud (2020. a 10 725). ERÜ listis tutvustati uusi loodud ja sõnastikus avatud termineid. Sõnastik on olnud kõigile tasuta kättesaadav aadressil: <http://termin.nlib.ee/>

- **Vanaraamatu toimikond**, juht Aira Võsa, TLÜ Akadeemiline Raamatukogu (kuni 30. oktoobrini 2021), Kaspar Kolk, TÜ Raamatukogu.

Tegevuse kokkuvõte: <https://eru.lib.ee/index.php/58-vanaraamatu-toimikond#a2021>

Toimkonna koosseis vt ERÜ [kodulehelt](#).

ERÜ vanaraamatu toimikonnal oli kavas korraldada kevadel erialane koolitus, mis lükkus jätkuva koroonaohu tõttu hilissügisesse. Koolitus-seminar sai TLÜARis. Pärast seminari toimus toimkonna koosolek, kus vaadati tagasi tehtule ja arutati tulevikuplaane. Toimkonna juhatajana viis aastat ametis olnud Aira Võsa soovis lõpetada ja tegi ettepaneku valida uueks juhatajaks Kaspar Kolk Tartu Ülikooli Raamatukogust. Koosolek valis Kaspar Kolki uueks esimeheks ja teda toetavaks aktiiviks Tiiu Reimo ja Harry Liivranna.

- **Uue mõtte töörühm**, juhid Veronika Raudsepp Linnupuu, Viljandi Linnaraamatukogu ja Kristel Veimann, Eesti Rahvusraamatukogu.

Tegevuse kokkuvõte: <http://eru.lib.ee/index.php/435-uus-mote#a2021>

Uue mõtte töörühma kuulub 11 liiget: Krista Lepik (Tartu Ülikool), Jane Makke (Eesti Rahvusraamatukogu), Riin Olonen (Eesti Rahvusraamatukogu, ELNET Konsortsium), Kristina Pai (Tartu Linnaraamatukogu), Veronika Raudsepp Linnupuu (juht, Viljandi Linnaraamatukogu), Katre Riisalu (Eesti Rahvusraamatukogu), Tiina Soopa (Eesti Rahvusraamatukogu), Ene Sööt (Jõgeva Linnaraamatukogu), Tuuliki Tõiste (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu), Kristel Veimann (juht, Eesti Rahvusraamatukogu), Krista Visas (Pärnu Keskraamatukogu).

Uue mõtte töörühm oli Pärnu Keskraamatukogus toimunud mõttetalgute "Raamatukogud elu heaks!" ning üleriigiliselt ja ühiselt Euroopa säästva arengu nädala (20.-26.09.2021) raames toimuva kampaania „Tund enne und mobla peost, naudi teost!“ eestvedajaks. Loe rohkem töörühma kodulehelt <https://bibliumt.wordpress.com/>

- **Noorteklubi**, juht Heleen Karja, Eesti Rahvusraamatukogu (kuni 5. maini 2021); Piret Jõesaar, TLÜ Akadeemiline Raamatukogu. Noorteklubi koduleht <http://noorteklubi.weebly.com/>

Noorteklubi põhitegevused on kombineeritud seminaridest, koolituspäevadest ja rahvusvahelistest üritustest ning väiksematest, mitte-formaalsetest üritustest (suvepiknik, jõuluistungine). Noorteklubi tegevusega on seatud sihiks, et seminaride ja koolituspäevade toimumisega toetame erialast arengut nii raamatukogu valdkonnas kui ka infotöös laiemalt. Ja väiksemate mitteformaalsete üritustega tugevdame sidemeid ja juurutame meeskonna vaimu. 2021. aastal lahkus noorteklubist 4 liiget ja liitus 3 uut liiget, aastalõpu seisuga on klubis kokku 29 liiget.

Virtuaalsel aastakoosolekul tehti kokkuvõtte 2020. aastast ja arutleti 2021. aastal planeeritud ürituste üle. Toimusid juhatuse liikmete valimised. Heleen Karjal sai klubi juhatuses ja juhina täis 3 aastat ja Jaana Tõnissonil täitus juhatuses 3 aastat. Juhatusse kandideerisid Jaana Tõnisson ja Triin Kodusaar ning mõlemad osutusid valituks. Juhatus liikmete seast valiti uus juht, kelleks sai Piret Jõesaar.

Kõige suurem ettevõtmine aastas on tavaliselt suveseminar BibliCamp, seekord Mustvees. Põhjalikuma kokkuvõtte leiab siit: <http://noorteklubi.weebly.com/uudised/archives/08-2021>

Leedu kord oli korraldada traditsiooniline Baltic New Professionals Meeting. ERÜ noorteklubist oli esinema kutsutud Piret Jõesaar, kes tegi ettekande Eesti raamatukogude tegevustest ja suundadest säästva arengu eesmärkide valdkonnas. Põhjalikuma kokkuvõtte leiab siit: <http://noorteklubi.weebly.com/uudised/archives/09-2021>

Traditsiooniliselt toimus ka piknik Stroomi rannas ja jõuluõhtusöök Tallinnas.

- **Eks-klubi**, eestseisuse president Reet Oruste. Tegevuse kokkuvõtte: <http://eru.lib.ee/index.php/63-eks-klubi#a2021>

Eestseisusse kuulusid: Reet Oruste (president), Malle Järv (laekur), Juta Laasma (asepresident), Aili Norberg (sekretär), Helle Martis (kroonikakirjutaja), Mare Mauer (tähtpäevaõnnitluste postitaja) ja Helgi Õismaa.

Ka Eks-klubis jäid koroonaviiruse leviku ja valitsuse poolt kehtestatud piirangute tõttu aasta algusesse plaanitud üritused ära. Kuid niipea kui viirus taandus taastus ka klubi vilgas tegevus.

[Projektikonkurss „Raamatukogud-muuseumid-noored“](#)

Kultuuri- ja mäluasutuste koostööle suunatud konkurss „Raamatukogud-muuseumid-noored“ soodustab koordineeritud ühistööd raamatukogude, muuseumide ning laste- ja noorsootöö organisatsioonide vahel. Eesmärgiks on tutvustada noortele mäluasutuste erinevaid võimalusi, tõhustada kultuuri- ja mäluasutuste koostööd noorte-organisatsioonidega, panustada noorte kaasamisele kultuuritegevustesse ja kultuuriloomesse. Koostööprojekti tulemusel on suurenenud laste ja noorte teadlikkus kultuuriasutuste võimalustest ja kasvanud noorte võimekus kultuuri loomisel.

ERÜ viiendale koostööprojektide konkursile esitati 24 taotlust, millest viieliikmeline hindamiskomisjon otsustas täielikult või osaliselt rahuldada 12. Projekte kokkuvõttev veebiseminar toimus detsembrikuus, osalejaid oli 40. 2021. aasta projektidest oli näha, et projektide kokkuvõtete jagamine seminaridel ja veebis on inspireerinud ka teisi, päris mitmed ideed olid varasematest konkurssidest tuttavad. Lühikokkuvõtte konkursist ning viited projekte illustreerivatele videotele jm materjalidele on ERÜ kodulehel: <https://eru.lib.ee/index.php/projektikonkurss-2021>

Imavere Valla Avatud Noortekeskus ja Eesti Piimandusmuuseum kaasasid noored muuseumi sisuloomesse. Noored löid ja esitasid omaloomingulise näitemängu, tutvustasid huvilistele muuseumiga seotud kultuuriväärtusi, katsetasid giidirolli jms. [Projekti tutvustav video](#).

Narva Keskraamatukogu kaasas koostöösse Narva Noortekeskuse ja Narva Noorte Meremeeste klubi. Projekti käigus korrastati Siiverti piirkonna ajalooline kalmistu, pildistati ja koguti infot sinna sängitatud

inimeste kohta ning koostati lühikesi ajaloo teatisi. [Projekti tutvustav video](#).

Põhja-Pärnumaa Raamatukogu ja Pärnu-Jaagupi Noortekeskus lõid koos noortega koduloolise lauamängu, mille käigus said noored teadmisi oma kodukoha kultuuriloost. [Projekti tutvustav video](#).

Tartu Mänguasjamuuseum ja Türi Noortekeskus kaasasid noored, et luua animafilme Tartu Mänguasjamuuseumi reklaamivateks videoteks. [Fotosid ja valminud filme saab näha videost](#).

Tallinna Keskraamatukogu korraldas koostöös Tallinna Keslinna Noortekeskuse ja Nõmme Vaba Aja Keskuse Pääsküla noortekeskusega kohtumiste sarja "Vaim valmis", et anda noortele teadmisi kultuuri ja kirjanduse abil vaimse tervise hoidmise võimalustest, läbi viidi videokonkurss. Projekti kohta annab tagasisidet üks osaleja selles [videos](#).

Lääne-Nigula Valla Noortekeskuse ja Taebla Raamatukogu koostööprojekti käigus tähistasid noored Taebla piirkonna huvitavamad ajaloolised paigad infotahvlitega, panid kokku kodukandi ajaloo õpperaja, avati kolm ajalooliste paikade näitust. [Projekti tutvustav video](#).

Lääneranna Noortekeskus ja Lihula Raamatukogu lõid koos noortega *podcast*isarja "Virtuaalne raamatuklubi", kus räägiti kirjandusest, kultuurist ja sellest, kuidas need valdkonnad meie igapäevaelu mõjutavad. [Video](#) ühe *podcasti* tegemisest.

Paikuse Avatud Noortekeskus PaNoKe tegi koostöös Sindi raamatukogu, Paikuse Raamatukogu ja Sindi Avatud Noortekeskusega fotokonkursi "Pärnumaalane läbi ajaloo" ja videoprojekti "10 küsimust pärnakale". Kokkuvõtte pärnumaalaste [videoutlusest](#).

Aruküla Raamatukogu ja Aruküla Noortekeskus tõid projekti raames ellu *pop-up*-raamatukogu - raamatukogu viidi sinna, kus on noored ehk suvekuudeks ühildati noortekeskus ja raamatukogu. [Projekti tutvustav esitlus](#).

Liivi Muuseum korraldas koostöös Alatskivi Noortekeskuse ja Koosa Noortekeskusega murdemuusika helitöötamise õpitoa, mille käigus lõid noored Kodavere murrakus muusikapala. [Projekti tutvustav video](#), valminud [muusikapala](#).

Emmaste Vaba Aja Keskuse, Sõru Muuseumi ja Leisu Noortetoe eestvedamisel taaspildistasid noored Sõru muuseumi foto- ja negatiivikogus leiduvaid ajaloolisi paiku või motiive, digiteeritud fotod koos kaasaegsete ülevõtetega lisati keskkonda Ajapaik (www.ajapaik.ee). [Projekti video](#).

Valga Muuseumi, Valga Avatud Noortekeskuse ja Valga Keskraamatukogu koostöös korraldati omakultuuri õpitoad, kus noored said vahetu kogemuse esivanemate eluolust. [Projekti tutvustav video](#).

Detsembris toimunud projektikonkursi kokkuvõtval seminaril tutvustati toetuse saanud projekte. Projektis osalenud töid välja koostöösuhete loomise või tugevnemise projektipartnerite vahel, oli tekkinud ka ideid jätkutegevusteks kas uute projektide, huviringide vms näol. Mõnel korral toodi olulise mõjuna ära noorte lugemishuvi suurenemine.

Kokku osales: 9 raamatukogu; 5 muuseumi; 16 noortekeskust; 502 noort.

[Eesti raamatukoguhoidjate biograafiline andmebaas ERBA](#)

Alustasime Eesti raamatukogunduse biograafiline andmebaasi ERBA (<http://ery.tlulib.ee/>) uuendamisprotsessi. TLÜ akadeemiline raamatukogu majutab ka edaspidi raamatukoguhoidjate andmebaasi, aga turvalisuse huvides oli vaja andmed vanalt platvormilt uuele üle viia. Protsess on käimas, 2022. aastal on plaanis uuenedu näoga ja sisuga ERBA kättesaadavaks teha.

[Kirjastamine: Erialased väljaanded](#)

2021. aastal ilmus ERÜ aastaraamatu 32. number. Artiklites käsitleti 2020. aasta olulisi sündmusi raamatukogunduses. Tähelepanu sai Balti raamatukoguhoidjate 11. kongress, raamatukogude tegevus Covid-19 tingimustes, tavapäraselt esitletakse aastaraamatus aasta tublimaid raamatukoguhoidjaid ja raamatukogude tegusid ning kajastatakse ERÜ, ELNET Konsortsiumi, Eesti Muusikakogude Ühenduse ja Eesti Kunstiraamatukogude Ühingu tegevust.

Koostöös Eesti Rahvusraamatukoguga antakse välja erialajakirja „Raamatukogu“. Alates 2019. aastast ilmub ajakiri Raamatukogu kuus korda aastas nii võrguväljaandena (kahes keskkonnas) kui ka nõudetrüki kujul. ERÜ panustab ajakirja visuaalsele kujundusele fotode näol ja toimetuskolleegiumi suhtlusvõrgustiku abil sisuartiklite laiema autorite ringi leidmisega.

Info ja kommunikatsioon

ERÜ tegevust on tutvustatud erinevatel erialastel kogunemistel ja ka laiemalt. Infot jagatakse ERÜ kodulehel ja Facebookis. Ajakirja Raamatukogu ERÜ veerus on kajastamist leidnud paarikümmend ERÜ ettevõtmist.

Laiema kõlapinna saavutamiseks raamatukogudele otsustas juhatus avaldada raamatukogupäevade ajal nii paber- kui ja veebiportaalides banneritena üleskutse „Kohtume raamatukogus!“, mida toetas sõnum „Astu sisse oma lähimasse raamatukokku“. Kampaniat rahastati põhiosas riigikogu täiendavast tegevustoetusest.

Sõnumit toetas artikkel:

Luik, K., Riitmuru, S., Veeber, K. Kohtume raamatukogus! Õpetajate Leht (2021), 22. okt., lk 1.

TLÜ otsuse kajastused lõpetada infoteaduse bakalaureuseõppekavale vastuvõtt:

Raamatukoguhoidjad on mures plaani pärast lõpetada infoteaduse vastuvõtt TLÜ-s:

15.11 AK kultuuriuudistes (kell 18.30 algav AK, saates 16:00 minut)

<https://etv.err.ee/1608393311/aktuaalne-kaamera>

<https://www.err.ee/1608402986/raamatukoguhoidjad-on-mures-plaani-parast-lopetada-infoteaduse-vastuvott-tlu-s>

Katrin Saks ja Tuuliki Tõiste. TLÜ lõpetab infoteaduse bakalaureuseõppe.

25.11 Vikerraadios TLÜ teema kohta kommentaar <https://vikerraadio.err.ee/1608400724/uudis-lauri-varik/1428638>

Tõiste, Tuuliki. Kodumaale on väga vaja haritud infospetsialiste. // Õpetajate Leht (2021), 26. nov., lk 5.

<https://opleht.ee/2021/11/kodumaale-on-vaga-vaja-haritud-infospetsialiste/>, mis hiljem jõudis ka

ERRi portaali <https://www.err.ee/1608418982/tuuliki-toiste-kodumaale-on-vaga-vaja-haritud-infospetsialiste>

Artiklid ajakirjas Raamatukogu jm

Eesti raamatukoguhoidjate Ühing võtab vastu raamatukoguhoidja kutse taotlemise ja taastõendamise avaldusi [kuulutus]. // Raamatukogu (2021) nr 3, lk 41.

Eesti raamatukoguhoidjate Ühing võtab vastu raamatukoguhoidja kutse taotlemise ja taastõendamise avaldusi [kuulutus]. // Raamatukogu (2021) nr 4, lk 41.

Kont, Kate-Riin. Müksamine – kas sobiv meetod ka raamatukogudele? // Raamatukogu (2021) nr 4, lk 4-7.

Leppik-Volt, Nansi. XIV teadus- ja erialaraamatukogude päev. // Raamatukogu (2021) nr 6, lk 34.

Lotman, Piret. Friedrich Puksoo auhinna pälvis ülevaatlik kataloog Madalmaade kuulsaimast trükikojast// Raamatukogu (2021) nr 1, lk 40–41.

Olevsoo, Reet. Raamatukoguhoidjate mälumäng 2021. // Raamatukogu (2021) nr 6, lk 33.

Ots, Külli. XXI maaraamatukoguhoidjate päev Valgas. // Raamatukogu (2021) nr 6, lk 38–40.

Rand, Lea. Maaraamatukogude 30. suveseminar // Raamatukogu (2021) nr 4, lk 36–40.

Riisalu, Katre. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu tegevusplaan 2021. // Raamatukogu (2021) nr 2, lk 41.

Riisalu, Katre. Raamatukogupäevad avati Tartus. // Raamatukogu (2021) nr 6, lk 32–33.

Tanilsoo, Merle. XVIII üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev Tartus. // Raamatukogu (2021) nr 5, lk 37–39.

Tõiste, Tuuliki. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu tegevus 2020. aastal. // Raamatukogu (2021) nr 2, lk 34–36.

Tõiste, Tuuliki. Meie parimad 2020. // Raamatukogu (2021) nr 2, lk 37–40.

Tõiste, Tuuliki. Raamatukogupäevade avakõne. // Raamatukogu (2021) nr 6, lk 30-31.

Tõnisson, Jaana. Noorteklubi suveseminar BibliCamp 7. // Raamatukogu (2021) nr 5, lk 35–36.

Volt, Mihkel. Mida tehti uue mõtte töörühma mõttetalgutel? Intervjuu Veronika Raudsepp Linnupuuga. // Raamatukogu (2021) nr 3, lk 40–41.

Võsa, Aira. Vanaraamatu toimikond mullu ja tänavu. // Raamatukogu (2021) nr 1, lk 41

Välbe, Kai. XVI oskuskeelepäeval räägiti mõõdetavast ja mõõtmast. // Raamatukogu (2021) nr 6, lk 40–41.

Koostööpartnerid ja toetajad

- Creativity Lab OÜ;
- Eesti Koostöö Kogu;
- Eesti Lastekirjanduse Keskus;
- Eesti Rahvusraamatukogu;
- ETKA *Andras*;
- Haridus- ja Teadusministeerium;
- Harju Maakonnaraamatukogu;
- Kirjastus Koolibri;
- Kultuurkapital;
- Kultuuriministeerium;
- Kutsekoda;
- Käina raamatukogu;
- Kärkla Linnaraamatukogu;
- Lääne Maakonna Keskraamatukogu;
- Pärnu Keskraamatukogu;
- Statistikaamet;
- Tallinna Keskraamatukogu;
- Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu;
- Tartu Ülikooli Raamatukogu;
- Õpetajate Ühenduste Koostöökoda;
- Valga Keskraamatukogu;
- Viljandi Linnaraamatukogu.

Finantstegevus

	Algseis 31.12.2020	Laekus	Kulutati	Lõppseis 31.12.2021
Kassa	651,30	415,00	689,51	376,79
Pank	18 860,68	88 891,82	90 982,24	16 770,26

Tulud	
Liikmemaksud	
a) liikmemaks	13 521,85
b) toetajaliikme liikmemaks	1 665,00
Osavõtumaksud	8 946,00
Sihtotstarbelised toetused	62 149,00
Tulu ettevõtlusest (aastaraamatu müük)	920,00
Muud tulud	809,24
Kokku tulud	88 011,09

Kulud	
Mitmesugused tegevuskulud	-59 562,11
Tööjõukulud	-30 375,08
a) palgakulu	-22 701,85
b) sotsiaalmaksud	-7 673,23
Muud kulud	-170,05
Kokku kulud	-90 107,24
Põhitegevuse tulem	-2 096,15
Muud finantstulud ja -kulud	5,73
Aruandeaasta tulem	-2 090,42

Sihtotstarbelised tegevustoetused 2021. aastal

Kultuuriministeerium: Taotlusvoor* muinsuskaitse, muuseumide ja raamatukogude valdkonna partnerorganisatsioonide toetamine.	47 549,00
Riigikogu täiendav (tegevus)toetus**.	7000,00
Kultuuriministeerium: Taotlusvoor raamatukogude arendamine. Rahvaraamatukogude kvaliteedihindamise mudel 2 väljatöötamine.	3 000,00
MTÜ Õpetajate Ühenduste Koostöökoda. Kooliraamatukogude sektsiooni tegevustoetus.	2 000,00
Eesti Keele Instituut (HTM oskuskeel). Terminoloogia toimkonna toetus.	2 600,00
Kokku	62 149,00

* Kultuuriministeeriumi „partnerorganisatsioonide“ taotlusvooru eesmärk on kaasata muinsuskaitse, muuseumide ja raamatukogude valdkonda tervikuna hõlmavaid partnerorganisatsioone kultuuripoliitika kujundamisse ja tegevuste elluviimisse, arendada ja suurendada partnerorganisatsioonide vabatahtlike liikmete võrgustikku ja organisatsioonilist suutlikkust, tõsta traditsiooniliste ja innovaatiliste tegevuste kvaliteeti, suurendada rahvusvahelist, valdkondadevahelist ja -ülest võimekust, edendada koostööd ning tõsta valdkonna töötajate professionaalsust. Taotlusvooru toetuse arvel rahastati üleriigilisi ja suuremaid üritusi ning koolitusi, sh ka struktuuriüksuste korraldatud ettevõtmisi, visioonidokumendi „21. sajandi raamatukogu“ uuendamise nõustamist, ERBA andmebaasi analüüsi ja kaasajastamist, kaeti kirjastamisega projektikonkursiga „Raamatukogud-muuseumid-noored“ seotud kulud, maksti rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemakse ja osavõtutasusid ning lepingulist ja osaliselt koosseisulise töötaja töötasu jm.

** Riigikogu täiendava toetuse arvel rahastati meediakampaaniat raamatukogupäevade ajal, osteti bürosse multifunktsionaalne printer jm.

Kokkuvõte

2021. aasta oli uue olukorraga kohanemise aasta. 2020. aasta oli raputanud muutustemootorid mürinal käima, 2021. aastal tuli need muutused igapäevatoosse rakendada ja püüda leida töörahu. Osaliselt see õnnestuski. Virtuaalsed kohtumised ja koolitused hoidsid kokku inimeste aega ja sõidukulusid, kuid jätsid tühja tunde inimliku kontakti puudumise tõttu. Ka ERÜ planeeritud tegevusi tehti kas vähemas mahus või virtuaalselt, kuid osa tegemisi jäeti ka ära eelkõige ebakindluse ja teadmatuse tõttu.

Hea meel on näha, et ühingu tegevuse jätkumisse tahetakse panustada ja otsitakse võimalusi raamatukoguhoidjaid toetada ja nende vajadusi esile tõsta. Esmakordselt peetud ühingu liikmete e-üldkoosolek, juhatuse liikmete e-valimised, virtuaalne tunnustusüritus, spetsiaalselt vajadustele vastavad

koolitused, raamatukogupäevade ava- ja lõpupäevad on just need tegevused, mida meie liikmed ootavad ja milles suure huviga kaasa löövad. Väga meeldivalt üllatas kogukonna suur aktiivsus säästva arengu kampaaniasse tegevustega panustamisel, raamatukoguhoidjad on nutikad ja loovad, ja mõistavad raamatukogude väärtust ning olulisust parema elukeskkonna loomisel. Oma kodukandi ellu panustamisel soovivad kaasa lüüa mitmed raamatukoguhoidjad, kes kandideerisid kohalike omavalitsuste valimistel; ühing sai kandidaate toetada eelkõige näidates raamatukogude tähtsust kogukonna keskusena.

Oli kirju aasta oma edulugude ja ootamatute uudistega, kuid raamatukoguhoidjate ühing sai sellest ainult tugevamaks.

Tuuliki Tõiste

ERÜ juhatuse esimees

15.02.2022